

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4370/2022
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, Весне Мاستиловић и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Ивана Чудић, адвокат из ..., против тужене Установе заједничких послова Института у Сремској Каменици, чији је пуномоћник Иванка Шумоња Матовина, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3033/22 од 11.08.2022. године, у седници већа одржаној 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3033/22 од 11.08.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3033/22 од 11.08.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1485/21 од 29.04.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да исплати, и то:

тужиљи АА за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године на име накнаде трошкова за исхрану у току рада 90.429,00 динара са законском затезном каматом од 23.11.2021. године до исплате, као и 18.075,20 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 22.11.2021. године и на име регреса за коришћење годишњег одмора 83.692,22 динара са законском затезном каматом од 23.11.2021. године, као и 16.134,42 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 22.11.2021. године;

тужиљи ББ за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године на име накнаде трошкова за исхрану у току рада 100.768,75 динара са законском затезном каматом од 23.11.2021. године до исплате, као и 19.659,47 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 22.11.2021. године и на име регреса за коришћење годишњег одмора 83.692,22 динара са законском затезном каматом од 23.11.2021. године, као и 16.134,42 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 22.11.2021. године;

тужиљи ВВ за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године на име накнаде трошкова за исхрану у току рада 103.047,00 динара са законском затезном каматом од 23.11.2021. године до исплате, као и 19.960,15 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 22.11.2021. године и на име регреса за

коришћење годишњег одмора 83.692,22 динара са законском затезном каматом од 23.11.2021. године, као и 16.134,42 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 22.11.2021. године и

тужиљи ГГ за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године на име накнаде трошкова за исхрану у току рада 81.841,75 динара са законском затезном каматом од 23.11.2021. године до исплате, као и 17.273,99 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 22.11.2021. године и на име регреса за коришћење годишњег одмора 83.692,22 динара са законском затезном каматом од 23.11.2021. године, као и 16.134,42 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 22.11.2021. године и **ОДБИЈА** захтев тужиља за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиље да туженој накнаде трошкове целог поступка од 74.267,40 динара, у року од осам дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1485/21 од 29.04.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да свакој од тужиља за период од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора износе наведене у изреци побијане пресуде са законском каматом од 23.12.2021. године до исплате, као и износ обрачунате затезне камате до 22.11.2021. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљама накнади трошкове парничног поступка од 152.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3033/22 од 11.08.2022. године, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Предложила је да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе о праву запослених у јавним службама на исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиље су у радном односу код тужиље на пословима ... са коефицијентом за обрачун плате 7,34. У периоду од 01.04.2018. године до 31.03.2021. године тужена је обрачунавала тужиљама плату тако што је основицу коју објављује Влада РС множила са коефицијентом њиховог радног места.

Тако обрачуната основна плата тужила је била нижа од минималне зараде те је тужена вршила исплату тужилама до висине минималне зараде. У обрачунским листама плате тужилама нису исказиване као посебне ставке накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Висина предметних накнада за сваку од тужила, утврђена је на основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, применом критеријума у упоредним важећим Колективним уговорима у Републици Србији који се односе на предузећа која се финансирају из буџета и који су важећи у временском периоду на који се односе предметна потраживања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и тужену обавезали да им исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у спорном периоду утврђен вештачењем, са припадајућом каматом, јер су закључили да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова, независно од чињенице што је чланом 4. став 1. Закона о платама у државним органима, јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. истог члана, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По мишљењу нижестепених судова, у ситуацији када је тужена исплаћивала тужилама минималну зараду, следи да тужилама није исплаћен топли оброк и регрес, због чега је тужена дужна да им те трошкове исплати у износу утврђеним вештачењем.

Врховни суд је оценио да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Чланом 1. став 1. тачка 3. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Чланом 3. став 1. истог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Чланом 4. став 1. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), чланом 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то, између осталог за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. тог члана закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе Закона о раду примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено, на основу члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама

у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Чланом 2. став 1. тачка 1. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату запослених из члана 1. ове Уредбе, који се примењују на запослене у основном образовању.

Тужиље су запослена код тужене, са којих разлога се на утврђивање и обрачун њихових плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. С обзиром на то да посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописије да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, то следи да та одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Када се има у виду све напред наведено, следи да су примања по основу накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту, као једном од елемената плате, са којих разлога не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиља. Стога, су неосновани захтеви тужиља, с обзиром да су накнаде на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржане у коефицијенту њене плате, а то што је тужиљама у спорном периоду исплаћивана минимална зарада је без утицаја на другачију одлуку.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Пошто тужиље нису успеле у овом поступку, не припада им право на накнаду трошкова поступка, а дужне су да туженој, на основу члана 153. став 1. ЗПП, накнаде трошкове који су јој били потребни ради вођења ове парнице у смислу члана 154. истог Закона према опредељеном захтеву и то: на име ангажовања пуномоћника адвоката за састав одговора на тужбу и једног образложеног поднеска по 9.000,00 динара, на име заступања на три одржана рочишта по 10.500,00 динара и за састав ревизије ревизије 18.000,00 динара на основу важеће Адвокатске тарифе („Службени гласник РС“ бр. 37/21 од 14.04.2021. године), као и судске таксе на одговор на тужбу 6.767,40 динара, према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ бр. 28/94, 53/95...95/18).

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу трећем изреке, донео применом члана 165. став 2. ЗПП.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић